

La Cambra lamenta la manca d'inversions i planificació, que no ha permès afrontar la situació de sequera extrema, i reclama avançar en 10 anys la transició hídrica

- El 2025 l'Àrea Metropolitana de Barcelona no serà capaç d'afrontar el seu dèficit hídric si continua l'actual episodi de sequera i no se sumen més actuacions d'emergència, com la interconnexió de les xarxes CAT-ATL.
- La realitat del canvi climàtic fa necessari invertir més de 3.200 MEUR per tal de construir, en l'horitzó 2030, una garantia de recursos hídrics suficient per a les conques internes de Catalunya, amb projectes com les dessalinitzadores de Tordera II i Foix, i noves potabilitzadora i regeneradora al Besòs.
- La Cambra entén l'actual situació com una oportunitat per construir un país referent en la gestió de l'aigua, per això crearà *l'Observatori de la transició hídrica* per fer seguiment de les projectes i normatives, així com de les línies d'ajut públiques i desenvolupament de plans sectorials.

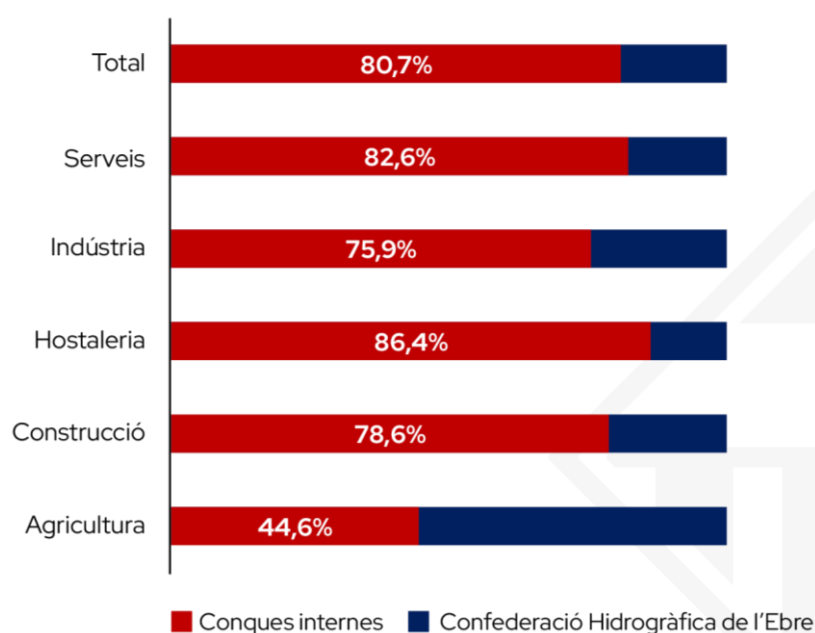
Barcelona, 20 de març de 2024.- Les conques internes de Catalunya es troben actualment en una situació crítica, d'una banda, per **un episodi de sequera sense precedents històrics** (tant en termes de durada com d'intensitat), i de l'altra banda, per la **manca d'inversió en el cicle de l'aigua durant l'última dècada** que ha fet que infraestructures clau per a l'aportació de nous recursos hídrics encara estiguin al calaix, tot i constar en planificació ja cap a l'any 2009. A això cal sumar **la manca d'accions i suport als diferents sectors productius per ser més eficients.**

Així s'extreu de l'estudi *De la sequera a la transició hídrica 2040* elaborat pel Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona i presentat en el marc dels **Indicadors de Progrés i Benestar (IPB)**. L'anàlisi posa en context l'impacte econòmic de la sequera al territori i recull **les actuacions més urgents** per fer-hi front a curt termini, així com els projectes que cal accelerar i executar a llarg termini per **assolir un nou model hídric a Catalunya el 2040.**

Ens trobem en aquesta situació per no haver fet els deures

Si bé la inversió executada en el cicle de l'aigua a Catalunya per part de la Generalitat va augmentar amb la sequera 2007-2008, aquesta es va reduir a mínims en tot el decenni següent. Això va ser degut a fortes restriccions pressupostàries per part de l'Administració catalana; però també a les precipitacions que van posar fi a la sequera del 2007-2008, amb l'oblit d'un problema que, malgrat estar associat a un fenomen puntual (els episodis de sequera) és, de fet, estructural: la manca de garantia per afrontar aquests episodis.

VAB per sectors econòmics segons regió hidrogràfica. Catalunya.

Fonts: Elaboració pròpia a partir de l'Idescat i Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya.

Com a resultat, i donat que una part molt important del sistema productiu català es troba en les conques internes, **més del 80% del VAB català està ara exposat a la sequera.**

Actuacions d'emergència de la banda de l'oferta

Per afrontar l'**emergència actual** per sequera de la banda de l'oferta s'han de realitzar **actuacions que es puguin implementar com a màxim a un any vista.**

Cal recordar, que arran d'aquest episodi de sequera, el mix de recursos hídrics ha canviat de manera notable. Per posar un exemple, abans de la sequera l'aigua dessalinitzada representava de mitjana el 5% dels recursos hídrics de la Barcelona metropolitana i el 95% restant provenia de rius i aqüífers.

Durant la sequera, en el mateix àmbit s'ha arribat a un 25% d'aigua regenerada i un 33% d'aigua dessalinitzada, quedant en menys de la meitat, un 42%, l'aigua de rius i aqüífers.

Aquest gran canvi en el perfil dels nostres recursos hídrics ha permès allargar l'entrada en emergència, però no serà suficient per afrontar un perllongament de la sequera actual, que portaria a l'esgotament les reserves del sistema Ter-Llobregat en el mes de març de 2025.

Considerant aquest horitzó, **les actuacions actualment en marxa per ampliar la potabilitzadora del Besòs i incrementar l'aportació de la regeneradora de Baix Llobregat suposaran una millora, però caldran actuacions addicionals** per complementar la nova aportació necessària.

La interconnexió de les xarxes del Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) i Aigües Ter-Llobregat (ATL) representaria l'opció més pràctica, tant per la factibilitat d'execució (dins del termini de temps disponible), com per la contribució que representaria de cara a la constitució d'un veritable sistema en xarxa; entès, això sí, com a **recurs puntual** de cara a l'aportació de garantia per a situacions d'emergència, amb caràcter **multidireccional**, i **basat en l'excedent disponible** respecte de la dotació de la concessió del minitransvasament de l'Ebre cap al CAT, de 4 m³/s.

Balanç hídric actual i futur en cas de continuar l'episodi de sequera. Àrea de Barcelona.

Consum / Aportació (m³/s)	Febrer 2024	Març 2025
Consum	6,8	6,8
Aportació aigua dessalinitzada	2	2
Aportació aigua regenerada	1,5	1,5
Aportació recursos convencionals (Llobregat + Ter)	3	0,5
Aportació Besòs	0,3	0,3
Balanç hídric	0	-2,5
Aportacions addicionals previstes		
Ampliació ETAP Besòs en marxa	-	0,7
Increment aportació ERA Baix Llobregat	-	0,3
Interconnexió CAT-ATL	-	1,5
Balanç hídric	-	0

Font: Elaboració pròpia en base a dades i comunicats AMB, ACA

D'altra banda, en aquest mateix punt temporal és essencial **accelerar les tramitacions de totes aquelles actuacions que hauran de conformar la base de nous recursos de dessalinització i regeneració per abans de l'horitzó 2030, entre les quals es troben les dessalinitzadores Tordera II i Foix, i les noves potabilitzadora i regeneradora al Besòs.**

La transició hídrica: actuacions dins l'àmbit de l'oferta...

Catalunya té al davant el gran repte de construir un nou model hídric, que eviti continuar confiant en uns recursos "tradicionals" (embassaments) que seran cada vegada més escassos.

La sequera actual ens ha portat avui dia als escenaris més extrems que es podien considerar en els estudis que van servir de base a la planificació vigent. Aquesta realitat fa necessari executar, abans del 2030, el nou recurs de 6m³/s d'aportació complementària identificat per l'ACA per cobrir el dèficit hídric del Sistema Ter-Llobregat dins l'horitzó 2039.

Totes les actuacions necessàries dins dels àmbits de la millora de l'eficiència, la dessalinització i la regeneració, identificades amb més o menys detall en la planificació de l'ACA, han de definir-se i executar-se amb la màxima prioritat, per quedar concloses cap al 2030.

La clau de volta en aquest sentit la representarà la constitució **d'un nou sistema de reutilització de l'aigua dins l'àmbit del riu Besòs, molt similar al que ja fa temps que opera en el Llobregat.** Es tracta d'un projecte relativament recent, que no estava definit del tot en la planificació de l'ACA i que cal impulsar amb decisió, donat que contribuirà a la generació una nova font de recurs de gran valor.

Les inversions previstes per l'ACA per al període 2022-2027, més les actualitzacions de les inversions de les dessalinitzadores de Tordera-II i Foix i les inversions (estimatives encara) associades al nou sistema a implantar en el Besòs, **sumarien una inversió total del voltant de 3.200 MEUR, a executar dins l'horitzó 2030.**

D'altra banda, caldrà completar aquestes actuacions amb altres planificacions i actuacions complementàries dins els àmbits competencials locals, com per exemple les incloses en el Pla Estratègic del Cicle Integral de l'Aigua de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (PECIA-2050), amb una inversió addicional d'uns 2.000 MEUR; caldria marcar-se com a objectiu la seva execució dins l'horitzó 2040.

Actuacions dins l'àmbit de la demanda

El gran canvi de model hídric dins l'àmbit dels recursos haurà d'anar en paral·lel a un canvi de model de la banda de la demanda.

En un àmbit general i atenent a tots els consums, **cal generar una regulació positiva**, que estableixi obligatorietat i sancions a la vegada que doni cabuda a ajudes/compensacions a aquells que la compleixen.

S'ha d'incentivar als consums domèstic i comercial per estalviar aigua, amb la definició i posada en marxa de plans d'actuació específics, amb el foment de la implantació de les tecnologies disponibles

en el mercat (sistemes d'estalvi en aixetes, reguladors de pressió, aprofitament d'aigües grises, etc.). També és imprescindible ajudar al món agrari, pel seu pes en el consum total del sistema, a fer una transformació dels sistemes de reg cap a una major eficiència.

Des de la Cambra volem fer **una crida particular per la transició hídrica dins l'àmbit de la indústria**. La clau de volta en aquest àmbit radica en la reutilització de l'aigua. **La infraestructura de regeneració que preveu la planificació vigent** permetrà establir una excel·lent plataforma en aquest terreny. Les evolucions tecnològiques estan permetent dissenyar **processos innovadors** de producció, fomentant la substitució dels recursos convencionals, sigui de fonts públiques o privades, per **aigua regenerada**. Se'n poden beneficiar molts sectors: tèxtil (tints i acabats), químic, química fina (farmacèutic), derivats del petroli, paperer, automoció, àrids i els materials de construcció, adobadors, indústria alimentària...

Per desenvolupar aquesta estratègia, calen inversions públiques en **R+D, innovació i digitalització** del cicle de l'aigua, per tal d'identificar i testejar les noves tecnologies i processos que han de permetre la transició hídrica en la indústria.

S'hauran de treballar paral·lelament **plans sectorials** per a l'estalvi en el consum d'aigua, que incorporin les solucions disponibles en mercat per a cada sector productiu; i impulsar la seva implantació sota la **guia i acompanyament de l'administració**, que haurà de proporcionar incentius i compensacions per tal d'ajudar les empreses a cobrir els sobrecostos derivats de la transició hídrica.

En aquest sentit, la Cambra valora molt positivament les línies d'ajut que està impulsant actualment el Departament d'Empresa i Treball en el terreny de l'assessorament ("cupons" per a la contractació d'auditories hídriques) i l'impuls de projectes col·laboratius i R+D i innovació; serà essencial que es mantinguin en agenda de forma continuada, com a acompanyament permanent a la transformació de les empreses.

Estem al davant d'un repte, però també d'una gran oportunitat, per al país, per esdevenir un referent mundial dins l'àmbit de l'aigua.

La Cambra crea l'Observatori de la transició hídrica

Amb l'objectiu de fer seguiment de les tramitacions dels projectes proposats en la planificació vigent, molt especialment aquells identificats com a prioritaris, la Cambra de Comerç de Barcelona impulsa l'Observatori de la transició hídrica. Des d'aquest projecte també es farà seguiment de la continuïtat i l'execució de les línies d'ajut de l'administració a les empreses per a la seva transformació hídrica, tant en termes de diagnosi (plans sectorials) com d'implantació de projectes específics.

Així mateix, l'Observatori de la transició hídrica serà una eina d'anàlisi i proposta en el terreny de la governança del cicle de l'aigua, per tal de contribuir a l'aplicació d'una visió unitària i integradora, tant en termes de coneixement i control dels consums com d'aplicació de la normativa i regulació vigent.

També farà propostes a escala de legislació i normatives dins l'àmbit del cicle de l'aigua, atès que aquesta regulació ha d'evolucionar per tal d'acompanyar i facilitar la transició hídrica.

